

PUSZTADOKTOR MAGAZIN

IX. évfolyam 4. szám a Madárkórház Alapítvány havilapja 2014. április

- Elrepülnek
- Sarlósfecskék tele
- Egerészölyv a természetben
- Látogatás a tűzokrezervátumban

PUSZTADOKTOR MAGAZIN

IX. évfolyam 4. szám a Madárkórház Alapítvány havilapja 2014. április

- Elrepülnek
- Sarlósfecskék tele
- Egerészölyv a természetben
- Látogatás a tűzokrezervátumban

Az évek elszállnak, mint a madár. Ez minden bizonnyal úgy is van, de én nem érzem úgy. Én nem érzem magam annyinak, amennyit a gyertyák mutatnak. 22 évesnek érzem magam azóta is, amióta történt velem valami akkor. Így a nevelt fiammal, *Zolikával* vagyok most egyidős. Másik két fiammal már voltam korábban. Az ember lelke nem öregszik, fiatal marad, de úgy is érzi magát. Ezt magyaráztam *Kiss Baláznak*, aki most 20 éves, és nekem szintén olyan, mint a fiam: hogy én fizikailag is ugyanolyannak érzem magam, mint 30 éve. Amikor sérült kacsát akartunk fogni Tatán, és futni kellett, ugrani, vetődni, nem éreztem, hogy nem tudnám megcsinálni.

A munkában nem fáradok el. A madarazásban és a doktorkodásban nem tudok. Mert a madárdoktorkodás nem munka, hanem hivatás. Ezt csinálni kell, mert nem tudom nem csinálni. Ha nem csinálom, meghal a madár... De ez egyben érdekes, szórakoztató, akár pihentető, olyan, mint a horgászat. Nem baj, ha Húsvét vasárnap csöng a telefon, és tanácsot kér valaki, vagy madarat hoz. Ha kell, leteszem a kanalat ebéd közben és megyek műteni. És ha 18 műtét volt egy nap – mert volt olyan is – az sem volt túl sok. És éjjel kettőkor is felveszem a telefont és elbeszélgetek a kétségbeesett madármentővel. És megpróbálom megnyugtítani a „síró bagolyfiókáért” aggódó telefonálót, hogy nem, nem vészett el a kisbagoly, sem a szülei, csak ő így kér enni, és a szülei a hangja után találják meg a fákon, vagy akár a bokrok alatt. És nem kell összeszedni a feketerigó fiókákat akkor sem, ha macskák vannak arra. Macskák bárhol lehetnek, és tényleg megfogják a kisrigókat is néha. De ha kivonjuk a forgalomból a kisrigót, és ha emberi környezetben neveljük, majd pár hét múlva elengedjük, még jobban megfogják a macskák, mert leszoktatuk a kötelező éberségről, amit csak a szülei tudnak neki megtanítani. De ha már itt van, mert mégis „megmentették” a szüleitől, akkor mi hogyan tanítsuk meg neki? Erre szolgál a Madárpark. Ahogyan a kisbaglyot megtanítjuk egeret vadászni, úgy a kisrigót kukacot, gilisztát keresni, és csak akkor engedjük el, amikor mindezt tudja, de tudja, azt is, hogy félni kell a kutyától, macskától és leginkább az embertől.

De a legtöbb madarat tényleg meg kell menteni. Az odúban, komoly fészekben élő fiókák, mint a seregé-

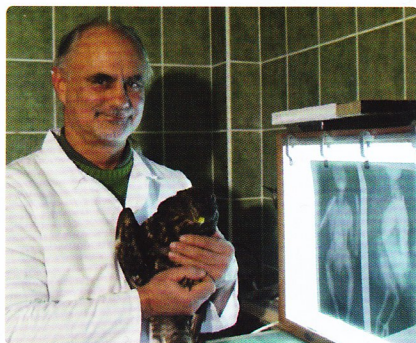
lyek, cinegék, harkályok, vagy fecskék, varjak, gólyák, ha nincs is bajuk, de hagyják magukat megfogni, akkor segítségre szorulnak. Ők nem fészekhagyók, és ha még nem tudnak repülni, akkor éhen halnak. Amelyik hagyja magát megfogni, azt meg is kell fogni, mert az embertől való kötelező félelem még a súlyos sérülteknél, betegeknek is végsőkéig való menekülést vált ki a vadon élő állatokból. Ha egy madár nem menekül el, akkor vagy törött a szárnya, vagy olyan súlyos beteg, hogy percei, esetleg órái vannak hátra. Őket ott, és akkor kell megfogni, ahol, és amikor meglátjuk, mert percek múlva kis erőt gyűjtve eltűnhetnek előlünk, és akkor biztosan elpusztulnak. Tehát megfogni, dobozba tenni, és kórházba szállítani. A többi a mi dolgunk. Meggyógyítjuk, kiképezzük, elvadítjuk őket. És azután elrepülnek. Erről szól *Laboda Tímea* végzős főiskolás diplomafilmje, melyet rólunk forgatott. Nekem tetszik. Szerintem Önöknek is fog. Itt látható:

www.madarkorhaz.hu/elrepulnek

Hogy ez működjön, van rá több intézmény, állatkertek, mentőhelyek, és jelenleg az országban két kórház. Ezek legtöbbször valahova tartozik: a nemzeti parkok kötelezően állami pénzből kell, hogy működtessenek mentőhelyet, az állatkertek (ha van is rá rásegítő alapítványuk) önkormányzati támogatásból és a belépőjegyekből végzik ezt az ő megfogalmazásuk szerint „nem akarom” munkát. Ami tényleg nem a fő profiljuk. A madármentés a madárkórház profilja. Ebből kettő van: az egyik kórház a mienk Hortobágyon, a másik a velünk együttműködő székesfehérvári Vadmadárkórház. A munkánkat segítő, hozzánk kapcsolódó mentőhelyek teszik országos körűvé a valóban hatékony madármentést. Erre viszont nincs sem állami, sem önkormányzati keret. Tényleg nem kapunk egy fillér állami támogatást sem. Magunknak kell megteremteni a rávalót. Ez adományokból és főként az 1 %-os felajánlásokból működik. Ami mindig kevesebb, mint amennyit el tudnánk rá költeni. Ezért kérjük az 1 %-ot! **Kérjük, adója 1 %-ával segítse a Madárkórház Alapítvány működését, mellyel évi 6-700 madár kórházi ellátását és rehabilitációját tudjuk megvalósítani.** A rendelkező nyilatkozat lapunk hátoldalán található, melyet kivágva és kitöltve az adóbevallásával kérjük beadni.

Tisztelettel és köszönettel: Dr. Déri János állatorvos

KÖSZÖNTŐ

Nem tudom, mondd, hány madárka köszöni Neked életét?
Nem tudom, vajon hogy van erőd mindig tenni, tenni még?
Nem tudom, akkor mit érzel, mikor gyógyultan szabadon engeded?
Nem tudom, ha búcsúkört repül, Neked is könnybe lábad a szemed?
Nem tudom, de talán a jó Isten segíti minden léptedet.
Nem tudom, bár az a gyanúm, csakis angyal, az lehetsz!”

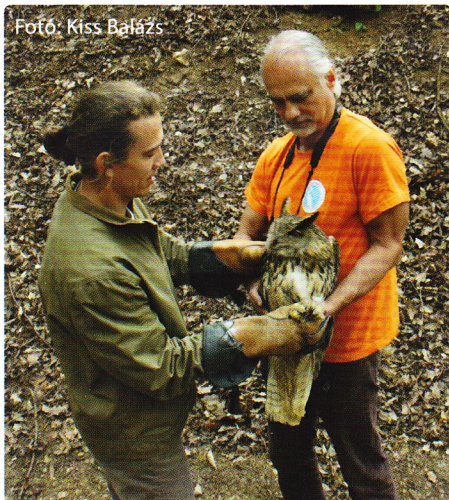
Németh Mónika

Isten éltesse állatorvosunkat 54. születésnapján! 1984 óta immáron 30 éve menti, ápolja, gyógyítja odaadással beteg madarainkat. Kívánunk sok erőt, egészséget legalább még 30 évig!

A címlapon: Túzok (Otis tarda), a 2014-es év madara • (Fotó: Söményi Gábor)

Egy hosszú nap története: az uhu, a réce és az erdei füles

Fotó: Kiss Balázs

Történetünk első számú főhőse a március közepén Komárom mellett talált uhu. (Márciusi lapszámunkban írtunk róla.) A feltehetőleg gázolás miatt agyrázkódást szenvedett bagoly felépült. Pár nap pihenés a sötétben, majd egy kórteremben, és már sikeresen repült, vadászott és táplálkozott, tehát elérkezett az idő, hogy útjára bocsássuk. Reggel egy utolsó vizsgálat után elhelyeztük egy kényelmes dobozban, majd irány a Gerecse. Fontos, hogy a baglyot minél közelebb engedjük szabadon a megtalálás helyéhez, hisz az uhuk ritkán távolodnak el revírjüktől, így nem talált volna haza. Párja feltehetőleg az utódok felnevelésén fáradozik, szerencsére már nem kell sokáig egyedül lennie. Ezt az utat már megtette Hortobágyig, így nem okozott számára problémát a hosszas autózás Tatán és Dunaalmáson keresztül a festői szépségű Gerecse Tájvédelmi körzetig. Bicolpuszta határában találkoztunk kísérőinkkel, köztük Csonka Péterrel, a Duna-Ipoly Nemzeti Park tájegysegvezetőjével, aki mesés sziklákkal, szurdokokkal övezett régi kőfejtőhöz vezetett minket. A terület nem esik messze baglyunk feltételezett költőhelyétől, ugyanakkor védett, kiváló indulópont számára. A madár későbbi nyomon követhetősége céljából a gyűrűt Krug Tibor helyezte fel a lábára, az elengedés ceremóniáját stílusosan a megtaláló, Gróf Tamás végezte el. Az uhu picit ücsörgött előttünk, majd halk szárnyzuhogással tova lendült. Sok sikert kívánunk neki!

Történetünk második hőse a tatabi Cseke tónál fejbe lőtt kacska. (Bővebb cikk a sérült récéről magazinunk előző, 2014. márciusi számában olvasható.) A Gerecse után következő állomásunk Tata volt. Ismét kísérletet tettünk a madár befogására. Kitelepültünk a partra álcaruhában, merítő és dobóhálókkel, a csalétek ezúttal is zsömle volt. Sajnos ez az akció kevésbé volt eredményes, mint baglyunk története, nem jártunk sikerrel. Ami megnyugtató minket, hogy a réce továbbra is jó formában van. Mivel szokatlan „ékével” rengeteg környékbeli, valamint természetvédő figyelmét felkeltette, az utóbbi hetekben nagyon „dörzsöltté” vált. Horgászok elmondása szerint békésen táplálkozik, sütikérezik a napon egészen addig, míg valaki a befogására érkezik. Ekkor hirtelen felröppen, és a tó közepéig meg sem áll. Ez köszönhető a túlzott „népszerűségének” is. Helyiek elmondása alapján valaki „vérdíjat” tűzött ki rá, 25 ezer forintot ajánlottak fel annak, aki befogja. A hír természetesen nem igaz, azonban rengetegen kergetik miatta szegény madarat. Sötétedésig még figyeltük, de nem bővítettük tovább az üldözők táborát, továbbindultunk következő állomásunkra.

Fotó: Déri Balázs

Fotó: Déri Balázs

Harmadik hősünk egy gerinc-törött erdei fülesbagoly. Hazafelé utazva Budapest alól kaptuk az értesítést, hogy Ercsiben a vasútállomás melletti töltésen egy baglyot találtak. A helyszínre érve nyomban megvizsgáltuk a madarat. Lábai lebénultak, valamint egyik ágyékcsigolyája kiállt a többi közül. A vonat üthette el. A tojó fülesbagoly kopaszított hasa arra utalt, hogy fiókái várják fészkeben... Párja a mellettünk lévő fán huhogott. Mivel az erdei fülesbaglyoknál többnyire a tojó költ, a fiókák miatt is aggódtunk. Kollégánk, ezúttal negyedik hősünk a sötétben megmászta a lehetséges fákat fészkek után kutatva. Sajnos galambfészken kívül mást nem találtunk, de vendéglátóink biztosítottak minket arról, hogy nyitva tartják a szemüket. Éjfél után az óra, mikor átléptük a Madárpark kapuját. Első utunk a műtőbe vezetett, ahol elláttuk fülesünket. Gerincsérülésből ritka, hogy madarak felépüljenek, de nem lehetetlen. Hőszünk esete először elkésérített, majd reménnyel kecsegtetett. A kiálló csigolyát vissza lehetett pattintani a helyére. Bár a legtöbb esetben idáig mindig eljutunk, de az idegek általában ilyenkor már maradandóan károsodnak. A beavatkozás után viszont kisbaglyunk lába megindult! Állni persze nem tud még rajta, de már mozgatta. Talán lesznek még csodák? Nem tudjuk, de vele álmodtunk...

Déri Balázs

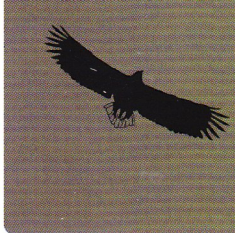

Évek óta hoznak be hozzánk a rendelőbe – ahol hallgatóként bese-gíték – mentett sarlósfecskéket. A kö-zeli lakótelepen fészkel nagyobb po-pulációjuk kihasználva a panelházak falrepedései, szellőzőnyílásai nyúj-totta lehetőségeket, amelyek mintegy természetes fészkelőhelyeiket, a ma-gas sziklafalak üregeit kiválóan he-lyettesítik. Ennek köszönhető, hogy ma sok nagyvárosunk visszatérő fészkelői ezek a különleges élőlények. A környéken lakók magas, éles vij-jogó hangjukról jól ismerhetik őket. Különlegesen, hiszen csak nevük-ben fecskék. Megtévesztő nevük és roppant hasonló életmódjuk ellené-re nem állnak közeli rokonságban a verébalakúak rendjébe tartozó füsti fecskével és molnárfecskével. Ők külön rendbe sorolandók, azon be-lül is a sarlósfecskéfélek családjába. Lábaik csökevényesek, hiszen a kifejlett példányok szinte egész életüket a levegőben töltik, két fészkelés között gyakorlatilag nem is szállnak le. A le-vegőben szerzik meg táplálékukat, ott párzanak, de még az alvásra is repü-lés közben kerül sor. Ezen életmód hátulütőjét a fiókák tapasztalják meg, sokszor saját bőrükön. Hiszen a kire-pülésre egyetlen esélyük van, rögtön rá kell érezniük. A rosszul elstartolt madarak a fűben kötnek ki, és csak kapaszkodásra alkalmas lábaikkal nem képesek többé ellökni magukat, hogy a földről megszerezzék a kellő lendületet. De a jóindulatú emberek már sok ilyen fiatal madarat segítet-

tek át a kezdeti nehézségeken itt, Bu-dakeszin. Sokszor a parkban játszó gyerekek találtak rájuk, és meglepően ügyesen alkalmaztak madármentő ismereteket. Legtöbbször kis mére-tű papírdobozba helyezték őket, ami fontos, hiszen a pánikba esett vadma-dár kalitkába helyezve csak még több kárt tehet magában csapkodásával. A fiatal, kifejtett madarak miután a rendelőbe, majd hozzám kerültek, ál-talában pár napos erősítő lisztkekac kúra után készen álltak a szabad életre. Sőt a nagy útra, ami sarlósfecskééknél már augusztus közepén megkezdődik Afrika felé.

A tavaly augusztus végén ér-kező két kis madár merőben más eset volt. Egyrészt augusztus 20-a táján már nem is kellene ezen az égövön tartózkodnia egyetlen sarlósfecské-nek sem, nem hogy két ilyen kis alig pár hetes csöppségnek. Egyikük azon kívül, hogy apró, szürke pehelytolla-in kívül még csak itt-ott jelentek meg az épp előbukkanó tokos fedőtola-lak, egész jó állapotban volt. Rögtön nagy örömmel elvette csipeszből a lisztkekacot, sőt cérvanékony hang-ján bőszen követelte, később Süssinek kereszteltük. Már az első két nap alatt sokat erősödött, és hihetetlen tem-póban tollasodott. Rá alig két napra csörgött a telefon, hogy újabb ma-dárfiókát hoztak a rendelőbe. Én re-pültem is érte, számítottam rá, hogy újabb sarlós fiókával lesz dolgunk. Hiszen akár egy fészkealjból is szár-mazhatnak. Elméletem szerint a ta-

valyi évi szokatlanul hideg tavaszi és nyár eleji időjárás miatt csúszhatott meg a költés, és a szülőmadarak érez-ve az ősz közeledtét sorsukra hagy-hatták a nagy útra még alkalmatlan, fejletlen fiókáikat, akik lehet, hogy akár napokat is eltöltöttek szülői gon-doskodás nélkül a fészkekben. Ugyan-is különleges képességeknek már a sarlósfecske fiókák sincsenek híján. Kimutatták náluk, hogy azon kevés élőlények közé tartoznak, akik képe-sek egyfajta hibernált állapotban, le-csökkent testhőmérséklettel és anyag-cserével napokat kivárni. Ez akkor fontos, amikor a szülők rossz időjá-rás esetén egyáltalán nem, vagy csak messzi vidékeken tudnak vadászni. De esetünkben, miután hosszabb ideig sem tértek vissza, kis árváink csak a kiugrást választhatták. Ez per-sze csak egy elmélet, de bárhogya is történt, szokatlan dolog szeptember elején alig tollas, majdhogynem dió-nyi méretű árva fiókákkal találkozni. A második jövevény a Sámson nevet kapta tőlünk. Ha lehet még Süssinél is parányibb élőlényt elképzelni, ak-kor az ő volt, a Sámson névtől vártuk, hogy erőt adjon neki. Az ételt ugyan ő is rögtön elfogadta, de sokkal ros-zszabb bőrben volt általános állapotát tekintve. Le volt soványodva a végle-tekig, és ki volt hülve az egész kis tes-te. Az első pár napot ezért infralámpa alatt melegedve töltötte. Életerejé és akarata végül felülkerekedett a nehéz-ségeken, bár testalkatán a mai napig meglátszik a nehézkes kezdet. Kisebb és soványabb maradt végig jó étvágya ellenére. Szeptember végére felcsepe-redvén sok vakarózás árán megsza-badtak az utolsó tolltokoktól is, és előbukkant gyönyörű sarlót formázó fedőtollaik mindegyike. De koránt-sem voltunk túl a nehezen. Hiszen kint már októberi szelek fújtak, faj-társaiknak már híre-hamva sem volt a környéken. Nem volt mit tenni, fel-készültünk rá, hogy nálunk, a szobá-ban fogják átvészelni a telet. És ekkor felmerült a megannyi kérdés, amire csak a jövő és a gyakorlati alkalmazás adta meg a végleges választ. Mit egye-nek? Hiszen az ősz és tél már nagy idő, változatosabb és teljesebb étren-

det kellene nekik biztosítani a lisztkukacnál, ami a pár napig felerősítendő madaraknál tökéletesen bevált. Így hát bővítettük a repertoárt összefogdosott repülő rovarokkal: legyekkel, darazsakkal, stb. Később a közeledő tél miatt kifogytunk a természeteshez közeli táplálékból, következtek az állatkereskedésben kapható táplálékállatok: gyászbogárlárva, lisztkukac, csoki csótány, viaszmolylárva. Vitaminpótlásra is szükség lesz, nem egyszerű kérdés ez sem, hiszen ugyan rendelkezésre állnak készítmények baromfi és díszmadár tartáshoz, de a fecskék jóval kisebb testmérete miatt óvatosnak kell lenni az adagolással. Kalcium-, és foszforpótlásra kezdetben tojáshéj-őrleményt, majd ÁP 17-et alkalmaztunk. Így hetente egyszer vitaminporba panírozott lisztkukac volt a menü. A legnagyobb kihívás persze maga az etetés volt. Légi ragadozók lévén egyáltalán nem ismerik fel az eléjük tett rovarban a táplálékot. Mai napig kizárólag csipeszből fogadnak el bármit is, fióka ösztöneiket tartottuk életben sikeresen, hogy ez működjön. Napi háromszori-négyszeri etetés a minimum még felnőtt fecskéknél is. Még nagyobb kérdés a repülés, edzés kérdése. Tornacsarnok nincs kéznél, ami biztosítaná az elég nagy kifutót, hogy biztonságban melegben, fálnak csattanások nélkül fejlesszék ki röpképességüket. Így maradtak „padlócirkálók”, ami azt jelenti, hogy kellő

magasság és lendület híján öt-tíz centis magasságban repdesnek napi pár órát felügyelet alatt a szőnyegen. Reméljük, izmaik így is megerősödnek valamelyest a várva várt május elejére tervezett szabadon engedéshez. Persze ők nagyon más életmódra lettek teremtve, a legnagyobb elővigyázatosság mellett is meglátszik a tollvégeiken a sok talajhoz dörzsölődés, bútorokhoz csapódás, de hála Istennek így április közepén már bátran kijelenthetjük, hogy röpképességüket nem fogják ezek a mikrokárosodások nagyban befolyásolni. Mikor a naptár télbe fordult, azzal a problémával is szembesültünk, hogy nekik, akiknek Afrikában lenne a helyük, talán a húsz fok körüli szobahőmérséklet is kevésnek fog bizonyulni. Ekkor lett állandó lakhelyük egy hullók tartásához való fűthető terrárium, ami biztosította a nagyjából 25 fok körüli hőmérsékletet. Ugyancsak a hullótartásból jött az ötlet, hogy a természetes napfényt is pótolni kéne valahogy csontjaik egészsége érdekében. Ekkor szereztem egy teljes napfény spektrumú izzót, mely UV sugarak kibocsátásával járul hozzá a szervezet D-vitamin háztartásának helyreállításához. Napi pár órás megvilágítás még a kedélyükön is sokat dobott. Igazából nagyon büszke vagyok rájuk, hiszen kisebb-nagyobb pár napos depressziósabb fázisaiktól eltekintve nagyon hősiesen viselték a helyzetet. Amikor

rosszabb kedvűek voltak, elutasították a táplálékot, tömni kellett őket. Ez nem volt hálás feladat, de pár nap alatt mindig visszanyerték életkedvüket, ebben sokat segíthetett, hogy ketten vannak. Nagyon ragaszkodóak, külön választva hamar pánikba is esnek és csak akkor nyugodnak meg, ha másikukat is melléhelyezzük. Rögtön egymáshoz masíroznak és üdvözlően megcsipkedik egymás arcát vékony kis sípoló, gurgulázó hang kíséretében. Összességében 8 hónapot tölthettem velük, és pár héten belül elérkezik a nagy nap, a szabadon engedés napja, végre visszaadhatjuk ezt a két kis vadmadarat a végtelen kék égnek, ahová tartoznak. Visszafogási adatok szerint a sarlósfecskék akár harminc évet is élhetnek, úgyhogy kis szerencsével nagy és fényes jövő állhat előttük. Minden nap elsétálunk addig is a lakótelep felé, hogy ellenőrizzük, visszatértek-e már a budakeszi sarlósfecskék, akikhez őket is csatlakoztatni fogjuk, ahonnan eredetileg is származnak.

Elég ritkán adódó helyzet sarlósfecskék átteleltetése, és kevés a sikeres eseteírás. Pár éve önkéntesként a *Hortobágyi Madárparkban* sokféle mentett madárhoz volt testközelből szerencsém, de fecskékhez akkor épp nem. A sok-sok kérdéssel és kétellyel szerencsére volt kihez fordulnom. Rátaláltam egy évek óta működő csoportra az egyik közösségi hálón, ahol tapasztalt és elhivatott madármentőkkel beszélhettem meg minden felmerülő kérdést. Megosztotta velem az évek alatt felhalmozott tudását *Márton András* világbajnok díszmadár tenyésztő és a *Mályi Madármentő Állomás* csapata is. Közvetlen állatorvosi kérdésekben többször megkerestem *Déri János* doktor urat telefonon, a távolság miatt pedig a tényleges egészségügyi vizitben az *Állatorvostudományi Kar* egzotikus állatokra szakosodott orvos csapata volt segítségemre. Ennyi összefogás eredményeként várhatja most ez a két kis vadmadár a második esélyt, az igazi, önálló élet kezdetét.

Gönye Zsuzsanna

(Fotó: Gönye Zsuzsanna és Fera Gábor)

Foto: Lehoczky Krisztián

Önkéntesünk, *Lehoczky Krisztián*, Mályi alpolgármestere, a *Mályi Madármentő Állomás* lelkes vezetője egy mindkét szemére lencsehomály miatt megvakult egerészölyvet ápol. A szürkehályog (*cataracta lentis*) műtéttel gyógyítható, mely során a homályos szemlencsét műanyagra cserélik. Létezik tehát megoldás, ebben jártas kollégánkhoz irányítottuk a beteget. *Dr. Dobos András* szentesi állatorvos – aki novemberben oktatóközpontunkban tartott szemészeti konferencián előadásában is bemutatta a humán szemsebészetből átvett technikát – Európa szerte egyedülálló módon sikerrel alkalmazza kutyákon. Elvállalta az ölyv műtétjét is, mely az egyedi lencse legyártásáig még várat magára. Ez lesz az első madár szürkehályog műtét. Addig *Dr. Tiboldi Éva*, miskolci szemész főorvos látja el a beteget.

Déri János

követhetik látogatóink. Eddigi helyszínek: Székesfehérvár: Tánicsics Mihály Általános Iskola, Református Általános Iskola, II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, István Király Általános Iskola és Óvoda, Teleki Blanka Gimnázium, Siófok: Vak Bottyán Általános Iskola, Széchenyi István Általános Iskola

Önkéntesek Hajdúböszörményből

Nemrégiben a hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium lelkes önkéntesei segítettek nekünk. Ezúton köszönjük a rengeteg segítséget és munkát! (Fotók: Kiss Balázs és Déri Balázs)

Családi nap a Hortobágyon

A Családsegítő Szolgálat Családi napot szervezett a Vásártéren. A programban volt húsvéti futball kupa is a Színészválogatottal, mely után solymászbemutatót tartottunk a színészeknek, akik meglátogathatták a Madárkórházat is.

Látogatás a tűzokrezervátumban

A Magyar Madártani Egyesület idén ünnepli 40-ik születésnapját, ezért a szervezet emblémájában is megjelenő tűzokot (*Otis tarda*) választották az „Év madarának”. A Hajdú-Bihar megyei Helyi Csoport tagjai ennek apropóján látogattak el Körös-Maros Nemzeti Parkba Dévaványára a tűzokrezervátumba. A fokozottan védett madár az MME szimbólumává vált, útjuk célja elsősorban a faj védelmének lehetőségeivel való ismerkedés volt. Az alábbiakban a területi iroda vezetője, Koczka András beszámolóját adjuk közre.

„Először a Réhelyi látogatóközpontban tettünk látogatást. Itt Széll Antal, a Körös-Maros Nemzeti Park területfelügyelője (aki több évtizedes tűzokvédelmi tevékenységéért tavaly a Magyar Köztársaság Ezüst Érdemkeresztjét kapta meg) fogadott minket. Beszélt a tűzokról és védelméről, (miközben egy magaslesről a hatalmas kifutóban lévő tűzokokban gyönyörködhattunk), majd némi szabad programmal egybekötött madarászást, és a kiállítás megtekintését követően folytattuk utunkat a Tűzokvédelmi Állomásra, ahol szintén Széll Antal kalauzolt minket, bemutatva az állomást és annak tevékenységét. Számos „műhelytitok” került napvilágra, megnézhattuk az inkubátorban elhelyezett tűzoktojásokat és sok érdekességet tudtunk meg a központban

zajló természetvédelmi munkáról. A két helyszín alatti buszozás során számos vad tűzokot, dürgési jelene- tet láthattunk, olykor átrepülő ma- darakkal színesítve utunkat, melyet a területfelügyelő szakmai kommentjei és színes történetei kísérték. Ezt kö- vetően visszatértünk a Látogatóköz- pont közelébe, ahol rövid sétával már elértük azt a helyet, ahol egészen al- konyatig természetes közegükben fi- gyelhettük a tűzokdügés eseményeit. A késő délutáni, kora esti pusztában – a sok egyéb megfigyelt madár között – számos nászrepülő réti fülesbaglyot (*Asio flammeus*) sikerült megfigyel- nünk, de feltűnt egy hamvas rétihéja (*Circus pygargus*) is.”

Fotó: Koczka András

A tűzok (*Otis tarda*) hazánk és Európa legnagyobb termetű röpképes ma- dara, a pusztai táj szimbóluma. A 20. század elején a Kárpát-medencében még összefüggő populációja élt, az 1900-as évek elején 12 ezer körüli volt a számuk, mára nagyjából 1500 egyede él. Nyugat-Európa legtöbb országából kipusztult. Legfőbb veszélyeztetőjének az élőhelyeiket felszámoló intenzív agrárgazdálkodás bizonyult, mert bár megtalálja életfeltételeit a füves pusztákon és a nagyüzemi mezőgazdasági környezetben is, a fészkeléssel egy idő- ben zajló mezőgazdasági munkálatok során gyakran elkaszálják őket. Látvá- nyos jelenség a kakasok udvarlása, a dürgés. A tojók többnyire a dürgőhely környékén választanak maguknak fészkelőhelyet, ebben nagy szerepe van a növényzet magasságának. A tűzokot 1970-ben nyilvánították védetté. A fokozottan védett madár természetvédelmi értéke 1 000 000 forint.

Veres Hajnalka (forrás: mme.hu)

Madártani érdekességek

A szeszélyes áprilisról azt tartják, hogy a bolondok hónapja, de a manapság tapasztalható szélső- séges időjárásról egyre inkább tudható, hogy ezt a felelőtlen civilizált ember okozza életmód- jával. Ennek tudhatjuk be, hogy hazánkban még mindig meg- figyelhetők sok helyen az ész- kon költő örvös bukók, de Békés megyében például sarki búvár is szem elé került. A Fertő-tónál észlelt nílusi lúd (lent) eredeti élőhelyére nevéből is következ- tethetünk. Európai terjeszkedése megállíthatatlannak tűnik. A 20. század elején kialakult egy kicsi, de stabil, szabadon költő populá- ciója Angliában, a 70-es évektől jelent meg Hollandiában, azóta folyamatosan terjeszkedik. Jelen- leg az európai populáció déli el- terjedési területe a svájci-német határnál húzódik, de behatolt már Ausztria területére is, egy öreg példánya hazánkban idő- zik. Áprilisban nem csak délről, Amerikából is érkezett hozzánk madártani ritkaság: a Baranya vagy Csongrád megyékben meg- figyelt örvös réce fajtársai ugyanis egy másik kontinensen költenek, de nagy ritkán kóborló egyedei előfordulnak Európában is.

Kép és szöveg: Konyhás István

Nílusi lúd-Brüsszelben

AriColors

06/30-77-66-575

studio@aricolors.hu

www.aricolors.hu

Non-stop nyomda,
a Nyugatinál!

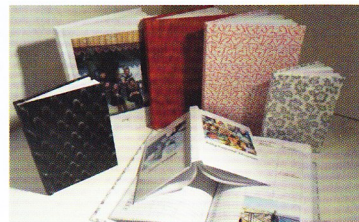

Készítesse velünk 2015-ös **egyedi fotós** fal-, asztali **naptárját**, vagy **egyedi fotós határidőnaplóját!**

Akár házhozszállítással országosan a **legjobb áron!**

14 év alatt már több ezer család számára szereztünk örömet.

-15% kedvezmény a magazin felmutatójának!

Madarakat gyógyítunk !

1%

Madárkórház Alapítvány Hortobágy

Adószám: 18557899-1-09

www.madarkorhaz.hu

**Hasznos információk
az adó 1+1%-ról
rendelkezőknek**

Az **egyéni vállalkozók** adóbevallása benyújtásának határideje **február 25-e**, a **magánszemélyeké május 20-a**, az 1+1%-ról való rendelkezést eddig az időpontig pótlólag is meg lehet tenni. A rendelkezés benyújtható elektronikusan is, a bevallással együtt, és külön is.

itt kell levágni

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ 1+1%-ról

Az Ön neve:

Az Ön adóazonosító jele:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A kedvezményezett (Madárkórház Alapítvány) adószáma:

1	8	5	5	7	8	9	9	-	1	-	0	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Az Ön által támogatni kívánt egyház technikai száma (nem kötelező kitölteni):

--	--	--	--

FONTOS

Adója 1%-val csak egy civil szervezetet támogathat! A nyilatkozatot tegye egy szabvány méretű postai borítékba! A borítékon is tüntesse fel pontosan az Ön NEVÉT, LAKCÍMÉT, ADÓAZONOSÍTÓ JELÉT! A lezárt borítékot a lezárásnál írja alá, s juttassa el a NAV-nak!

Adója 1%-nak felajánlásához a rendelkező nyilatkozaton fel kell tüntetni **nevét, saját adóazonosító jelét** és a **kedvezményezett adószámát**.

Az 1%-os felajánlás csak **akkor érvényes, ha önnek nincs adótartozása** (személyi jövedelemadó adónemen) és az adóját is pontosan befizeti május 20-ig!

Ha május 20-án személyi jövedelemadó adónemen tartozása mutatkozik, rendelkezését nem fogják teljesíteni.

Amennyiben lehetősége van, kérjük, támogassa alapítványunkat! Köszönjük!
Bankszámlaszámunk: 59900029-10001868 • Adószámunk: 18557899-1-09

Olvasói leveleket, érdekességeket a következő címekre várunk: pusztadoktor@t-online.hu • 4071 Hortobágy, Petőfi tér 6.

Állatorvosi, állatgyógyászati területen felmerülő kérdéseiket a fenti címekre várjuk! Megjelenik 12 000 példányban.

Hirdetésfeladás, sérült madár bejelentése: pusztadoktor@t-online.hu • Tel: (30) 9435-494; (52) 369-181.

Szerkesztők: Dr. Déri János, Konyhás István, Veres Hajnalka • Tördelés: TerepSzemle Stúdió (Veres Hajnalka) • ISSN 1788-456X

Megtalálható országsszerte állatorvosi rendelőkben, állatkertekben, kisállatkereskedésekben, állati áruházakban, megyei könyvtárakban.